

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
КАТЕДРА ПО АРАБИСТИКА И СЕМИТОЛОГИЯ
В ПАРТНЬОРСТВО С
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ

ИЗТОКЪТ – БЛИЗЪК И ДАЛЕЧЕН: ТЕКСТОВЕ, ОБЩЕСТВА И КУЛТУРИ

28 – 30 ноември 2024 г.

ПО ПОВОД 50 ГОДИНИ АРАБИСТИКА
В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Първият ден на конференцията отбелязва тържествено и обявения от ЮНЕСКО
Международен ден на арабския език – 2024 г.

ПРОГРАМА

ЧЕТВЪРТЪК, 28 НОЕМВРИ 2024 Г.

Аула на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, бул. „Цар Освободител“ № 15

15.00 – 16.00

Регистрация на участниците – фоайе пред Аулата

16.00 – 16.40

ТЪРЖЕСТВЕНО ОТКРИВАНЕ

Водещ: проф. д-р Симеон Евстатиев, Ръководител на катедра
„Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Официални изказвания и приветствия

ОТКРИВАНЕ

- **ПРОФ. Д-Р ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ**, Ректор на Софийския университет „Св. Климент Охридски“
- **ПРОФ. Д-Р ГАЛИН ЦОКОВ**, Министър на образованието и науката на Република България
- **Н. ПР. Г-ЖА ЗАКИЯ ЕЛ МИДАУИ**, Извънреден и пълномощен посланик на Кралство Мароко, доайен на дипломатическия корпус в България – *слово от името на ръководителите на дипломатически мисии в София*
- **ПРОФ. Д-Р ГЕРГАНА ПЕТКОВА**, Декан на Факултета по класически и нови филологии
- **ПРОФ. Д-Р ДАНИЕЛ ВАЧКОВ**, Директор на Института за исторически изследвания – Българска академия на науките
- **Г-ЖА ТАНЯ МИХАЙЛОВА**, Директор на Дипломатическия институт, Министерство на външните работи на Република България
- **ПРОФ. ДИН ЙОРДАН ПЕЕВ**, доайен на българската арабистика и ислямознание
- **ПРОФ. ДФН ЦВЕТАН ТЕОФАНОВ**, председател на Фондация „Проф. Цветан Теофанов“

ПРИВЕТСТВИЯ

Работни езици на конференцията: български и английски

Докладите се изнасят или изцяло на английски език, или на български с презентация на английски.

16.40 – 17.20

ОТКРИВАЩА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ

БЛИЗКИЯТ ИЗТОК И СЕВЕРНА АФРИКА: ПОГЛЕД ОТ БАЛКАНИТЕ И ИБЕРИЯ

- **PROF. DR. SIMEON EVSTATIEV**, Department of Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski
— *A View from the Edge: Ivan Dimitrov Kimryanov (1883–1913) and the Rise of Arabic and Islamic Studies in Bulgaria*
- **PROF. DR. MARIBEL FIERRO**, Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), Madrid
— *Centre and Periphery in the Pre-Modern Islamic World: The Case of al-Andalus*

17.20 – 18.00

СТУДЕНТСКА ПРОГРАМА

**По случай 50-годишнината на специалност „Арабистика“ и
Международния ден на арабския език – 2024 г.**

- Художествена програма от студенти в специалност „Арабистика“
- Студентска вокална група „Лингвакорд“ към Факултета по класически и нови филологии с художествен ръководител гл. ас. д-р Вълчан Вълчанов

18.00

КОКТЕЙЛ

Коктейлът с ястия от блискоизточната и северно-африканската кухня е осигурен от посолствата на арабските държави в Република България.

ПЕТЪК, 29 НОЕМВРИ 2024 Г.

**Българска академия на науките, ул. „15 ноември“ № 1
Зала „Иван Евстратиев Гешов“**

10.30 – 12.15

**СЕСИЯ № 1 — ИЗТОКЪТ И ДИНАМИКАТА НА
МОДЕРНОСТТА**

Модератор: проф. д-р Стоянка Кендерова

• 10.30 – 10.45

ПРОФ. Д-Р ИЛИЯНА МАРЧЕВА, Институт за исторически изследвания – Българска академия на науките

— *Европейската политика на съседство от падането на Берлинската стена до програмата „Източно партньорство“*

• 10.45 – 11.00

ГЛ. АС. Д-Р НАДЕЖДА ЯНКОВСКА, Институт за исторически изследвания – Българска академия на науките

— *Източният блок, Алжир и борбата за независимост на Ангола (1962–1965)*

• 11.00 – 11.15

ДОКТОРАНТ НИКОЛАЙ КАРАМИХОВ, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ // Министерство на иновациите и растежа

— *Религия и политика: Монархия и революция, как Иран осмисля сферите си на интерес през XX – XXI век*

• 11.15 – 11.30

DOCTORAL STUDENT MARTIN CHORBADJIYSKI, Department of Modern and Contemporary History, Faculty of History, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Muslim Migration in Contemporary Europe in the Works of Daniel Pipes*

• 11.30 – 11.45

ГЛ. АС. Д-Р БЕХРИН ШОПОВА, ИЕФЕМ – Българска академия на науките

— *Животоописанието на Пророка Мохамед в ритуала Мевлид*

11.45 – 12.15

Секционна дискусия

12.15 – 13.30

ОБЕДНА ПОЧИВКА

13.30 – 15.00

**СЕСИЯ № 2 — РЕЛИГИЯ И ИСТОРИЧЕСКИ
КОНТЕКСТИ**

Модератор: проф. д-р Илияна Марчева

- 13.30 – 13.45

ПОСЛАНИК Д-Р ДИМИТЪР МИХАЙЛОВ, Министерство на външните работи на Република България

— *Авраам и Ибрахим: единомислие или разноликост*

- 13.45 – 14.00

СВЕЩ. Д-Р СТЕЛИЯН КУНЕВ, лектор в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас

— *Отношението на Константинополската патриаршия през IX – XII в. към ислямската доктрина и пророка Мохамед според анатема Първа от „Чин за прием на сарацини в църквата“ и „Томос на Константинополския събор от 1180 г. против Мохамед“*

- 14.00 – 14.15

DR. NIKOLA LAMBEV, National Museum of History, Boyana Church Branch

— *Boyana Church between East and West: Eastern Imagery and Western Trends in Its Mid-Thirteenth Century Murals*

- 14.15 – 14.30

DR. IRMA MAKHARADZE, Tbilisi Institute of Asia and Africa

— *Intercultural Perspectives on the “Ashab Al-Kahf”: A Cross-Cultural Journey through Faith, Mythology, and Historical Contexts*

14.30 – 15.00

Секционна дискусия

15.00 – 15.30

КАФЕ-ПАУЗА

15.30 – 17.00

**СЕСИЯ № 3 — АРАБИТЕ, ИСЛЯМЪТ И
ОСМАНСКОТО НАСЛЕДСТВО**

Модератор: доц. д-р Ирина Сотирова

- 15.30 – 15.45

DR. THEODORA ZAMPAKI, Adjunct Professor, Hellenic Open University, Greece

— *Charitable Institutions in ‘Abbāsid Society (AD 750–1258)*

- 15.45 – 16.00

ПРОФ. Д-Р СТОЯНКА КЕНДЕРОВА, Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

— *Към историята на Йемен през османския период*

- 16.00 – 16.15

PROF. DR. ABDULHAMIT KIRMIZI, Marmara University, Istanbul, Turkey

— *Tongues of Empire: Language Skills of Christian Officials in the Ottoman Bureaucracy*

- 16.15 – 16.30

ASSOC. PROF. DR. ROSSITSA GRADEVA, American University in Bulgaria

— *The Conquest of Sofia as Presented in Ottoman Chronicles*

16.30 – 17.00

Секционна дискусия

17.00 – 17.30

КАФЕ-ПАУЗА

17.30 – 19.00

СЕСИЯ № 4 — ИСЛЯМЪТ И БАЛКАНИТЕ

Модератор: доц. д-р Надя Филипова

- 17.30 – 17.45

PROF. DSC. PAVEL PAVLOVITCH, Department of Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Nikola K. Litsa – the First Bulgarian Translator of the Qur'ān*

- 17.45 – 18.00

ASSOC. PROF. DR. GALINA EVSTATIEVA, Department of Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Muslim Veiling in the Balkans: Modern Perceptions of Center and Periphery*

- 18.00 – 18.15

DOCTORAL STUDENT MANSUR BAKIR, Florida State University, History Department

— *The Dethronement of Sultans in the Modern Age: The Role of Islamic Law and Hal' Fatwas in the Late Ottoman Politics, 1876–1908*

- 18.15 – 18.30

НИХАЛ ЙОЗЕРГАН, изследовател I ниво, Факултет по класически и нови филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Хадисът за „гемията“ като концептуална метафора на обществото и цивилизацията в турския теолингвистичен лидерски дискурс*

18:30 – 19:00

Секционна дискусия

СЪБОТА, 30 НОЕМВРИ 2024 Г.

Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
Ректорат, бул. „Цар Освободител“ № 15

Заседателна зала № 1

СЕСИИ „А“

10.00 – 11.30

СЕСИЯ № 5А – ЕВРОПА, БЛИЗКИЯТ И ДАЛЕЧНИЯТ ИЗТОК

Модератор: *гл. ас. д-р Симона Самуилова*

- 10.00 – 10.15

DR. ZORNITSA GREKOVA, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Maritime Southeast Asia in the Search of Contemporaneity in the 1960s*

- 10.15 – 10.30

ASSOC. PROF. DR. EVGENIY KANDILAROV, Department of Japanese Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski // Institute for Historical Studies, Bulgarian Academy of Sciences

— *Balkan Region in the Relations between Japan and Central and Eastern Europe after the End of the Cold War*

- 10.30 – 10.45

AMBASSADOR DR. KAMEN VELICHKOV

— *The Beginnings of Bulgarian Diplomacy in the Middle East: Intentions and Results*

- 10.45 – 11.00

ПОСЛАНИК ПЕТКО ДОЙКОВ, Министерство на външните работи на Република България

— *ЕС и Близкият изток, ЕС и Южна, Източна и Югоизточна Азия, ЕС и Западните Балкани: сравнителен анализ*

11.00 – 11.30

Секционна дискусия

11.30 – 11.45

КАФЕ-ПАУЗА

11.45 – 13.30

СЕСИЯ № 6А — АРАБИТЕ ХРИСТИЯНИ И РЕЛИГИИТЕ НА ИЗТОКА

Модератор: *проф. д-р Милена Братоева*

- 11.45– 12.00

ДОЦ. Д-Р ТЕОДОР ЛЕКОВ, катедра „Класически изток“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Митът за „божественото раждане“ на египетския цар*

- 12.00– 12.15

ASSOC. PROF. DR. MARIAM NANOBASHVILI, Department of Arabic Studies, Faculty of Humanities, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

— *Impact of Christian Arabic Tradition on Georgian Literature*

- 12.15 – 12.30

PROF. DR. GERGAN RUSEVA, Department of Classical East, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Daksha's Sacrifice and the Incident in the Forest Dārūka Near Chidambaram: Paradoxes in Śiva Myths*

- 12.30 – 12.45

ДОЦ. Д-Р АНТОНИЯ ЦАНКОВА, катедра „Африканистика и индо-тихоокеански изследвания“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Основни семантични аспекти на концепта Хармония в класическата китайска духовна мисъл*

- 12.45 – 13.00

DR. ANTONIYA NACHEVA, Postdoc

— *Mystical Paths of Ecstasy in Hindu and Sufi Traditions*

13.00 – 13.30

Секционна дискусия

13.30 – 14.30

ОБЕДНА ПОЧИВКА

14.30 – 16.15

**СЕСИЯ № 7А — ТЕКСТОВЕ, ОБРАЗИ И
ИСТОРИЧЕСКО ВЪОБРАЖЕНИЕ**

Модератор: проф. дфн Павел Павлович

- 14.30 – 14.45

ДОЦ. Д-Р ИРИНА СОТИРОВА, катедра „Кореистика“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Стенописната композиция от Афрасиаб. Среща на азиатските народи*

- 14.45 – 15.00

DR. SAMAH SAFFURI KHOURY, Oranim College, Israel

— *The Grotesque Technique in Very Short Story Written by Palestinian Female Writers*

- 15.00 – 15.15

PROF. DSC IRENA KRISTEVA, Department of Romance Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Imaginary, Symbolic, and Real in Nizami's Haft Paykar*

- 15.15 – 15.30

ASST. PROF. JERIES KHOURY, Department of Arabic and Islamic Studies, Tel Aviv University
— *Place as a Time's Signifier in the Palestinian Resistant Poetry – The Case of Salim Jubran*

- 15.30 – 15.45

ГЛ. АС. Д-Р ДЕСИСЛАВА ВЛАДИМИРОВА, Исторически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“
— *Тарик ибн Зияд и началото на арабските завоевания в Европа – причини за многоликия спомен в арабската средновековна историопис*

15.45 – 16.15

Секционна дискусия

16.45 – 17.30

КАФЕ-ПАУЗА (в център „Яйцето“)

Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
Ректорат, бул. „Цар Освободител“ № 15

Конферентно-изследователски център „Яйцето“

СЕСИИ „Б“

10.00 – 11.30

СЕСИЯ № 5Б – ОБРАЗОВАНИЕ, РЕЛИГИОЗНИ
ПРОЕКЦИИ И ХУДОЖЕСТВЕНИ ТЪРСЕНИЯ
Модератор: доц. д-р Галина Евстатиева

- 10.00 – 10.15

д-р АЗИЗ НАЗМИ ШАКИР, изследовател II ниво, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“
— *Дипломни работи, защитени в специалност „Арабистика“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през периода 1974 – 2024 г. (статистика и тематични полета)*

- 10.15 – 10.30

ГЛ. АС. Д-Р СИРМА КОСТАДИНОВА, катедра „Класически изток“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“
— *Нощното пътуване в исляма и в зороастризма – съновидение, реалност, пророческо озарение*

• 10.30 – 10.45

АС. Д-Р ЕКАТЕРИНА КРАСИМИРОВА, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Миграция на интелектуалци по време на Арабското възраждане (XIX – началото на XX век)*

• 10.45 – 11.00

ДОКТОРАНТ КОНСТАНТИН ПОБОРНИКОВ, Институт за балканистика с център по тракология „Проф. Александър Фол“ – Българска академия на науките

— *Арабската пустиня като извор на живот в турския символизъм*

11.00 – 11.30

Секционна дискусия

11.30 – 11.45

КАФЕ-ПАУЗА

11.45 – 13.30 ч.

СЕСИЯ № 6Б – ТЕКСТ, РЕЛИГИЯ И ПОЛИТИКА

Модератор: проф. дфн Цветан Теофанов

• 11.45 – 12.00 ч.

ДОЦ. Д-Р МАРИАНА МАЛИНОВА, Нов български университет, Департамент „Средиземноморски и източни изследвания“

— *Ибн Таймия (поч. 1328) в преводаческа перспектива*

• 12.00 – 12.15 ч.

НИХАЛ ЙОЗЕРГАН, изследовател I ниво, Факултет по класически и нови филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Д-Р ИЛИЯНА БОЖОВА, постдокторант, Факултет по класически и нови филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

АС. Д-Р ЕКАТЕРИНА КРАСИМИРОВА, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Цивилизационният дискурс за предислямските корени на турската, иранската и египетската национални идентичности от началото на XX век*

• 12.15 – 12.30 ч.

ASSOC. PROF. DR. NADYA FILIPOVA, Department of Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski // Institute for Historical Studies – Bulgarian Academy of Sciences

— *Between Peace and War: The Soviet Bloc and the Arab-Israeli Conflict (1967–1973)*

• 12.30 – 12.45 ч.

SENIOR ASST. PROF. DR. STOYAN DOKLEV, Department of Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Tariq Ramadan and the Idea of European Islam*

- **12.45 – 13.00 ч.**

Гл. ас. д-р СИМОНА САМУИЛОВА, Институт за исторически изследвания – Българска академия на науките

— *Българската диаспора в Израел: социална интеграция и културно наследство*

13.00 – 13.30

Секционна дискусия

13.30 – 14.30

ОБЕДНА ПОЧИВКА

14.30 – 16.45

СЕСИЯ № 7Б — ЕЗИК, РЕЛИГИЯ И СИМВОЛИ
Модератор: проф. д-р Гергана Русева

- **14.30 – 14.45**

ROMAN BUSHUIEV, Translator, Mechnikov National University in Odesa, Ukraine

— *Grammar Transformation Example Using Present Tense Verbs in Modern Standard Arabic and Lebanese Dialect*

- **14.45 – 15.00**

SENIOR ASST. PROF. DR. IVAN DYULGEROV, Department of Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *On the Semantic Structure of the Qur'anic Term Fitnah*

- **15.00 – 15.15**

Д-р ХРИСТИНА ЧОБАНОВА–АНГЕЛОВА, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Говоримият арабски език в процес на изменение и обучението на носители – основа за развиване на комуникативни умения*

- **15.15 – 15.30**

ДОКТОРАНТ АНА МИНЧЕВА, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Съвременни възгледи относно ислямската възбрана върху виното*

- **15.30 – 15.45**

МАЯ ЦЕНОВА, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Джубран Халил Джубран – между майчиния арабски и универсалния английски език*

- **15.45 – 16.00**

KRISTINA TOSHKINA, MA in Arabic and Semitic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski and Hebrew University of Jerusalem

— *The Use of Arabic in Ugaritic Lexicography*

16.00 – 16.30

Секционна дискусия

16:45 – 17.30

КАФЕ-ПАУЗА

Конферентно-изследователски център „Яйцето“

17.30– 19.00 ч.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ

РЕЛИГИЯ И КУЛТУРА

Модератор: проф. д-р Симеон Евстатиев

• **17.30 – 17.50**

ПРОФ. ДФН ЦВЕТАН ТЕОФАНОВ, катедра „Арабистика и семитология“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

— *Ал-Ахтал – „Поетът на Умаййадите“*

• **17.50 – 18.10**

PROF. DR. MILENA BRATOEVA, Classical East Studies Department, Faculty of Classical and Modern Philology, Sofia University St. Kliment Ohridski

— *Shah Bano Case: A Turning Point in the Battle for Fundamental Rights of Muslim Women in India*

18.10 – 18.30

Дискусия

18.30 – 19.00 ч.

Заключително разискване на възможностите за публикуване на докладите и закриване на научната конференция

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

НАУЧЕН СЪВЕТ

Председател:

- проф. д-р Симеон Евстатиев (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)

Членове:

- проф. д-р Гургана Петкова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)
- проф. д-р Даниел Вачков (Институт за исторически изследвания – Българска академия на науките)
- проф. д-р Милена Братоева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)
- проф. д-р Илияна Марчева (Институт за исторически изследвания – Българска академия на науките)

ОРГАНИЗАЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:

- доц. д-р Надя Филипова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и Институт за исторически изследвания – Българска академия на науките)

Членове:

- доц. д-р Галина Евстатиева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)
- доц. д-р Ирина Сотирова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)
- гл. ас. д-р Стоян Доклев (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)
- ас. д-р Екатерина Красиминова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)
- докторант Ана Минчева (Софийски университет „Св. Климент Охридски“)

Конференцията се провежда в рамките на проект „Далечният Близък изток, близкият Далечен изток: Религия и култура“, подкрепен от СУ „Св. Климент Охридски“ (договор № 80-10-139 / 17.04.2024).